

Roskaantumisen havainnointi

Roskaantuminen on vakava ympäristöongelma. Roskat ja niistä mahdollisesti vapautuvat kemikaalit aiheuttavat haittaa ympäristölle. Tietoa roskien määrästä ja roskatyypeistä tarvitaan, jotta saadaan kattava käsitys Suomen roskaantumistilanteesta. Tiedon avulla voidaan löytää keinoja roskaantumisen estämiseksi ja kohdistaa toimenpiteitä eniten roskaantuville alueille. Tutkijat eivät ennätä kaikkialle, joten kansalaisten ilmoittamat havainnot ovat tärkeitä kattavan tiedon saavuttamiseksi.

Tiesitkö, että EU-laajuiseksi hyvän tilan kynnyksarvoksi on määritetty 20 roskaa per 100 m rantaa. Kuinka paljon sinä löydät rantaroskia 100 metrin matkalta?

Kuva: Roskatalkoot ja kerättyä saalista. (Anna-Riina Mustonen)

Tarvikkeet

- Hanskat
- roskapusseja ja/tai jätesäkkejä
- pakasterasia teräville roskille
- pitkä mitta kelalla tai etukäteen tehty mitta narusta, jolla voidaan mitata siivottava alue
- kyniä ja raportointilomakkeita (Lataa tästä [PDF-tiedosto.](#))

Paikan valinta ja mittaus

1. Valitse siivouskohteeksi ranta jonkin vesistön äärellä (meri, järvi, lampi, joki, puro).
2. Mittaa siivottavan alueen leveys ja pituus, ja merkkää rajat selkeästi näkyviin, jotta talkoolaiset hahmottavat rajat. Pinta-alan mittaaminen ja raportointi on tärkeää, jotta eri alueiden roskamääriä voidaan verrata keskenään!
 - Suositeltu pituus on vähintään 100 metriä ja leveys vähintään 10 metriä.
 - Rajaa siivousalueen leveys rantaviivasta alkaen.
 - Voit tarvittaessa kerätä roskat myös pienemmältä alueelta (esim. jos ranta on itsessään pieni tai jos alue on huomattavan roskainen/ aikaa ei ole riittävästi siivota koko aluetta).

Otathan huomioon, että rantojen siivous ei saa tuottaa haittaa suojelluille ja/tai uhanalaisille lajeille!

Kuva: Suomenlinnan rannan siivousta. Ranta rajautuu muuriin, joka määrittää tässä tapauksessa siivottavan alueen leveyden. (Pinja Näkki)

Roskien keruu ja lajittelu

1. Kerää merkatulta alueelta kaikki halkaisijaltaan yli 2,5 cm kokoiset roskat. **Huom!** Tupakantumpit kerätään aina, vaikka ne olisivat pienempiä!
2. Paras tapa on kerätä roskaa 2–3 hengen ryhmissä. Muut keräävät roskaa ja kirjuri kirjaa kerätyt roskamäärät roskatyypeittäin tukkimiehenkirjanpidolla taulukkoon.
3. Joissakin paikoissa voi olla paljon pientä roskaa, jota voi olla vaikea kerätä. Tällaisissa tapauksissa voit ilmoittaa roskan materiaalin ja laittaa tiedon ylös. Voit ottaa myös kuvan tilanteesta raporttiin.
4. Laskekaa lopuksi yhteen kaikkien keräämät roskien määrät roskatyypeittäin.

Kuva: Erilaisia rannan muoviroskia, kuten vaahtomuovia, styroksia ja rakentamisessa käytettyä panoslankaa. (Sanna Suikkanen)

Havainnon raportointi

Havainnot raportoidaan **Pidä Saaristo Siistinä ry:n Siisti Biitsi - mobiilisovelluksella**. Ohjeet sovelluksen lataamiseen ja raportointiin löydät täältä: [Roskaraportointi - Siisti Biitsi](#)

Muista kirjata sovelluksen tyhjään kenttään siivotun alueen mitat ja pinta-ala! Ne hyödyttävät tutkimusta, sillä niiden avulla tuloksista tulee vertailukelpoisia.

Kirjaa myös tunniste #SPARKA, jotta tunnistamme joukosta koululaisten tekemät havainnot.

Ohjeen kaikki kuvat: Niina Talvensaari, Pinja Näkki, Anna Kangas